

**Opinia Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odnośnie
przeznaczenia środków pochodzących z opłaty, o której mowa w art. 9² ust. 11 ustawy z
dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu
alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119)**

Zgodnie z art. 9³ ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (dalej: „ustawa”) „Gmina przeznacza środki, o których mowa w ust. 3 pkt 1, na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”. Mając na uwadze stanowisko Ministerstwa Zdrowia wyrażone w piśmie z dnia 16 października 2020 r. (zn. ZPP.0212.3.2020.DL), w którym to wskazano, że „...zdecydowana większość działań z zakresu lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, będzie znajdowała odzwierciedlenie w gminnych programach rozwiązywania problemów alkoholowych (GPRPA). Jednakże w przypadku przeznaczenia środków z ww. opłaty ustawodawca nie zastrzegł, że mogą one być wydatkowane wyłącznie na cele określone w GPRPA”, uznać należy, że **w pierwszej kolejności** opłaty powinny być przeznaczane na zadania, o których mowa w art. 4¹ ust. 1 ustawy. Dotyczy to zwłaszcza tych sytuacji, w których samorząd gminny uzyskuje dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości niewystraczającej na realizację wszystkich zadań wskazanych w ustawie oraz w Narodowym Programie Zdrowia. Powyższa interpretacja będzie także w pełni odzwierciedlała celowościowy charakter wprowadzonych zmian, tj. powiązanie wydatków z zadaniami służącymi przeciwdziałaniu negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Jednocześnie zauważyć należy, że szereg zadań realizowanych już obecnie w ramach gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, takich jak prowadzenie świetlic czy programów profilaktycznych wpisuje się politykę międzyresortową, obejmując swoją właściwością obszar zdrowia, polityki społecznej i edukacji.

W **dalszej kolejności, opłaty** mogą być przeznaczane na zadania nie ujęte do tej pory w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Z tym, że zadania te

muszą mieć związek z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu. Związek ten każdorazowo będą musiały wykazać gminy, które zdecydują się na finansowanie zadań nieujętych w gminnych programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Wydaje się, że taki związek mógłby zostać wykazany np. przy finansowaniu izby wytrzeźwień, pomocy dla bezdomnych uzależnionych od alkoholu (np. finansowanie noclegowni). Dodatkowo w opinii PARPA, przy ocenie zasadności finansowania zadań z ww. opłat, powinien być brany pod uwagę również dodatkowy element tj.: czy powyższe zadanie nie jest zadaniem własnym innego podmiotu i nie jest finansowane przez inne podmioty np. przez NFZ albo Policję. W opinii PARPA wspomniane opłaty nie powinny jednak być wydatkowane na zadania statutowe innych jednostek, np. nie powinny być przeznaczone na pomoc materialną, nawet jeśli ubóstwu towarzyszy problem alkoholowy, ponieważ jest to zadanie pomocy społecznej i tylko ona ma prawne instrumenty do weryfikacji finansowej sytuacji danej osoby pod kątem świadczenia socjalnego. Podobnie nie należy z tych opłat doposażać Policji np. poprzez zakup benzyny do samochodów, ponieważ Policja realizuje swoje odrębne ustawowo zadania. Dodatkowo przy wydatkowaniu środków z opłaty powinno brać się pod uwagę ich efektywność i skuteczność, tak jak przy pozostałych zadaniach finansowanych ze środków publicznych.

PARPA

PAŃSTWOWA AGENCJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
Aleje Jerozolimskie 155, 02-326 Warszawa | tel. 22 250 63 25 | fax 22 250 63 60
e-mail: parpa@parpa.pl www.parpa.pl